

ЦАНА 50 Н.ФЭН. — PREIS 50 Pf.

ERSCHEINT VIERTELJÄHRLICH DREI MAL

LE JOURNAL BIELORUSSIEN
„LA PATRIE“DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG
„DAS VATERLAND“THE BELORUSSIAN NEWSPAPER
„THE FATHERLAND“

№ 6 (633)

Кастрычнік-сінегань (Oktober-Dezember) 1965

Год выдання 19 (19. Jahrgang)

БОЖАЙ МІЛАСЬЦЯЙ

**Свяшчэнны Сабор Япіскапаў Баларускае Аўтакефальнае
Праваслаўнае Царквы на Чужыне**

да ўсячэнства, прэпадобнага манаства, і ўсіх багалюбных вернікаў нашых на
чужне й на бацькаўшчыне праўываючых

КАЛЯДНАЕ ПАСЛАНЬНЕ

«Дзе Народжаны Цар Юдэйскі,
бо мы ўбачылі з орку Яго» (Мц.
2, 2).

УЛОВЁННЫ ДЗЕЦІ НАШЫЯ!

Зорка Віфлеемская зазыяла: «Ча не-
бе: ХРЫСТОС НАРАДЗІУСЯ! А нгэ-
лы славасловяць Яго, людзі радуюцца!
Радуюцца ѹ пакланяюцца Ямту,
Хрысту, Богу й Спасу нашаму, ня
толькі звычайныя пастыры, але й ву-
чоныя, трэы каралі: «Дзе Народжаны
Цар Юдэйскі? Бо мы ўбачылі Зорку
Яго на ўсходзе ѹ прыйшлі пакланіцца
Яму. Зорка ѿшла перад імі, пакулы
и спынілася над месцам, дзе было
Дзіцяць. Убаўчышы-ж Зорку, яны
уздрадаваліся радасцю вялікаю» (Мц.
2, 2, 9-10).

Так, гэта Зоркай быў, ёсьць і на-
векі будзе для нас Хрыстос, Каторы
Святым Свайм у цемры жыцьця на-
шага зязе: «І вы добра робіце, што
звязацца да Хрыста, як да Зоркі,
што ѹ цемры съвеціць» (2 Пёт. 1, 19).
Доўга людзі чакалі на гэтую славную
Зорку. Ужо ў Старым Запавете Вала-
ам, з волі Божай, усклікнуў: «Бачу
Яго, але Яго ўжэ няма, і ня скора
прыйдзе Ён. Усходзіць Зорка з дому
Якуба» (Чыс. 24, 17).

Але вось радасць вялікая прыйшла
для людзей: «Слова Целам сталася,
і пасялілася між нас. І Святое ў цем-
ры съвеціць, і цемра не агарнула яго»
(Іо. 1, 14, 5). А што гэтым Святым
Зоркаю для нас ёсьць запраўды Ісус
Хрыстос, тут Ён Сам так съветыць
нам: «Я, Ісус, паслаў Ангела Майго
пасвядчыць вам гэта ѹ цэрквях. Я
корань і род Давідавы, Зорка съвет-
лай, ранічная» (Адкр. 22, 16).

Але, Зорка съветлай, ранічной, гэ-
та нашае сонейка яснае: Ісус Хры-
стос, Гасподзь Бог і Спасіцель наш! Тому
Ангелы съвятая ѹ гэту цудоў-
ную, ціхую, Святыю Ноч натхнёна
засылавілі: «Слава на вышыніх Богу,
і на зямлі мір людзям добрае волі»
(Лк. 2, 14).

Але, Зорка съветлай, ранічной заз-
вяла нам! Дзіцяцька Нарадзілася! Сын
Божы даны нам! Улада на плячах
Яго, бо-ж імя Яго: Эмануіл, З НАМІ
БОГ! «Бо Гасподзь Бог так палюбіў
съвет, што й Сына Свайго Адзінарод-
нага аддаў, каб кожны, хто ўвере ѹ
Яго, не загінуў, але меў жыцьцё веч-
нае» (10. 3, 16). І сьв. вярхоні Апо-
стал Павал усклікае: «Ты ўжо ня раб,
ня чужы, а сын Богу, а калі сын, то й
спадкемца Божы праз Ісуса Хрыста»
(Гал. 4, 7). Вось для чаго зазыяла Зор-
ка яснае: Хрыстос, Сын Божы, злы-
шоў зь Неба на зямлю, нарадзіўся як
Дзіцяцька!

Так, радасць вялікая для ўсіх лю-
дзей добрае волі! Радасць тым большая,
што цудоўная Зорка гэтая пра-
святляе цемру ѹ нашага дачаснага
штодзённага жыцьця, паказвае нам
шыліцы, суцішае нашыя болі, душы і
сэргы напаўніе супакоем і шчасцем,
як Ён, Хрыстос, і апавяшціў нам праз
прапорка: «Дух Господа Бога на Мне,

лухае просьбы-малітвы вашыя, бага-
славіць вас і іх.

Асабліва цяпер, у нашыя цяжкія часы,
дарагі дзецеі Нашыя, будзем ць-
вёрда верыць, што развеюцца чор-
ныя хмары над Зямелькаю нашаю ѹ
зноў зазыяе над ёю Зорка ясная, ра-
нічная — Сонца Божае й нашае Пра-
ды й Свабоды, Хрыстос, Бог і Спас
наш, і нашая любая й шматпакутная
Маці-Беларусь народзіцца да новага,
вольнага ѹ радаснага жыцьця ўжо на-
векі! Но: З НАМІ БОГ! Яму хвалу
церпяць!» (Іс. 61, 1-2).

Але, Ён, Хрыстос, нашае Святое, Лек, Шлях, Жыцьцё, Супакой, Ра-
дасць, Шчасце ѹ Спасеніне! Вось
Каго мы спатвіаем у Святы Вечар
у сваіх хатах ды ѹ сьв. Церквах; Тут
Ён зноў родзіцца ѹ душах і срэдцах на-
шых, і мы абаўляеміся, становіміся
сынамі ѹ дзячкамі Яго, Бога нашага,
народам Ягоным, съвітам, паводле
словаві Апостала: «Вы — род выбра-
ны, царскае съвітчынства, народ
съвіты, каб апавяшчаць цікоты Таго,
кто паклікаў вас з цемры ѹ цудоўнае
Святое Яго» (1 Пёт. 2, 9).

Таму сяльня Ангелы ѹ людзі раду-
юцца, і чоюць Хвалу Зорцы ранічной,
Сыну Божому! ХРЫСТОС НАРАД-
ЖАЕЦЦА — ЯГО СЛАУЦЕ! Слаще
Нараджэнне Яго, Бога й Спаса на-
шага ўжо ѹ хатах вашых! Спявайце
Хвалу Яму, Боскаму Дзіцяцку: Бог
Прадвечны Нарадзіўся! Нахай Ён,
Спасіцель наш, зъявіца вам, і зъ лю-
боўю глядзіць на вас, як вы славіце
Яго, і споўніць усе просьбы вашыя. І
тут успомніце ўсіх тых вашых род-
ных і блізкіх, якіх няма сярод вас, і
тых усіх, што аддаў душы свае за
Веру ѹ любоў Маці нашу Беларусь,
і тых, што пакутуюць пад уладаю бяз-
божнікаў дома, і Баларусе Дзіцяцька выс-

Зъмірэны Архіяпіскап СЕРГІЙ
Галава Свяшчэннага Сабору Япіскапаў
Баларускае Аўтакефальнае Праваслаў-
нае Царквы

Зъмірэны Архіяпіскап ВАСІЛЬ
Сакратар Свяшчэннага Сабору Япіскапаў
БАПІЦ на Чужыне.
Дана Году Божага 1965
месяца сінегня
Лустроўнія-Амэрыка.

НАРАДЖЭНЬНЕ

ХРЫСТА

ОРГАН БЕЛАРУСКАЙ НАЦІЯНАЛЬНО-
ВЫЗВОЛЬНАЙ ДУМКІ

DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG „BAŠKAUŠCUNA“ („VATERLAND“)

Herausgeber: Vladimir BORTNIK

Postadresse: Die Weissruthenische Zeitung „Baškaušcuna“ („Das Vaterland“)

(8) München 19. Schliessfach 69.

Druck: „LOGOS“, Buchdruckerei u. Verlag, G.m.b.H., München 19, Bothmorrstr. 14
Цана аднаго нумару: Нямеччына ѹ іншыя ёўрапейскія краіны — 50 фэн.;
ЗША й Канада — 30 сант.; Ангельшчына — 1,5 шыл.; Аўстралія — 2 шыл.
Перасылка лётніцкай поштай ў ЗША й Канаду каштует падвойна, у Аўстра-
лію й краіны Паўднёвой Амэрыкі — патройна. Падвойныя нумары каш-
туюць падвойна.

Банковое кonto: Zeitung „Baškaušcuna“,
Konto Nr. 357-125, Bay. Hypotheken- u. Wechselbank, München.

В 20 149 D

Бацькаўшчына ѹ на чужыне
жадаем Вясёлых Калядаў і
шчаслівага Новага Году

Рэдакцыя

КАЛЯДНАЕ ПАСЛАНЬНЕ

Яго Эксцэленцыі Часлава Сіповіча
Апостальскага Візытатара
для Беларусаў-католікаў

Дарагія Братьі й Сёстры ѹ Хрысьце!

Разважаючы сяньня над прыйсьцем
Хрыста на съвет, затрымаемся над тэй
вілікай падзеяй — нам-жа вельмі
блізкай, аднак у сваім вонкавым вы-
глядзе ўжо закончанай і якая пера-
йшла да гісторыі: над Другім Ваты-
канскім Саборам.

Сабор-ня ѹ йнакш трэба разуміць,
як жывую праўву Хрыстовай речы-
насці ѹ Царкве.

Нам было дадзена на толькі назі-
раць звонку шырокую й дынамічную
звонку Боскама Сабору, але быць адным
з ягоных удзельнікаў, брацьі удзел
у працы камісіі ѹ забіраць голас у
дэбатах.

Як усім ведама, Сабор склікаў Доб-
рыы Папа Ян XXIII. Нямала зদзіўі-
ся съвет, што перад гэтым малаведамы
гіерарх, калі быў выбраны наступнік
Апостала Пятра ѹ пажылык гадоў (меў тады 77 год), адважыўся аж
на такі вялікі зрок. Бачна ён
зрабіў гэта з натхненія Духу Свя-
тога і слоў Хрыста, съкіраваных
кількі да галілейскага рыбака: «Ска-
заў Сымону: адплыў на глыбіню і
закінь сеці твае дзеля лову!» (Лук. 5, 4).

Папа Ян XXIII, вялікі пры сваій
съцілісці, адважны ѹ сваі дзяёў, калі
народ Божы, грамадства асабліва,
бачанае й духове, Гэтае грамадства ѹ
Божай і зъявілася нам, і мы бачы-
лі й чулі, авбяшчаем вам, каб і вы
мелі лучнасць з намі, а нашая луч-
насць з Айдом і Ягоным Сынам Ісу-
сам Хрыстом» (Ін. 1, 2-3).

Сабор зъяўляецца актам любові ѹ
да Царквы. Ён павучае, што ўсе людзі твораць адзін народ —

народ Божы, грамадства асабліва,
бачанае й духове. Гэтае грамадства ѹ
Божай і зъявілася нам, і мы бачы-
лі й чулі, авбяшчаем вам, каб і вы
мелі лучнасць з намі, а нашая луч-
насць з Айдом і Ягоным Сынам Ісу-
сам Хрыстом» (Ін. 1, 2-3).

Калісці Хрыстос зъявітаўся да
Пятра: «Сымон Ёні, ці любіш ты мя-
не больш, чым яны?» (Ін. 21, 15). І ў
той час даручыў Ісус Пятру вялікі
авбяшак Пастыру: «Ісус кажа яму:
пасі авечкі мае» (тамсама). Пастырскі
авбяшак Пятру выплывае зь ягонае
любові да Хрыста. Тому ѹ прынятай
Саборам Канстытуцыі «Аб Царкве»

чытаем наступныя слова:

«Гэта ёсьць адзіная Хрыстова Цар-
ква, якую ѹ іншых літургічных маліт-
вах вызнае адзінай, съвітой, катаві-
лікай і апостольскай, якую наш Збай-
ца пасля свайго ѹваскрошэння пе-
редаў Пятру-Пастыру; яму, а так-
же іншым апостолам даручыў пашы-
ральнік Яе і навекі ўзынёс Яе як каленіу і
цівядынню праўды. Гэтае Царква іс-
нене ѹ съвеце як грамадства ўстаноўле-
нае і ўпарадкаванае, і такой ёсьць
Каталіцкая Царква, кіраваная на-

(Заканчэнне на 2-ой бач.)

Выступленне К. Кісялёва ў ААН

І-га каstryчніка на пленарным пасе-
ня я залежнасьці. Ад імя дэлегацыі Бе-
джаны XX сесіі Генэральны Асамблей на-
шай краіні дэлегацыі Беларускай ССР я залёглю, што мы будзем

лі за заклікам ААН. У гэтых імпрызах
ларускай ССР я залёглю, што мы будзем
міссыя, пакуль свабода й незалеж-
насьць ні стануць трывалым здабыткам
нароадаў Анголіі. Мазамбіку, гэтак зва-
най партугальскай Гвінзі, Паўднёвой Ра-
йону народных праблем сучаснасці, але га-
дзіні, Паўднёва-Захаднай Афрыкі, Ама-

канчатковай ліквідацыі калянілізму, на
забысьцельчыні ўсім народам съвету на-
цыянальной свободы й незалежнасьці,

на недапушчальнасць умешваньня збо-
ку ўва ўнутраныя справы сувэрэнных
дзяржав.

На міжнародным форуме, міністар за-
менных спраў ВССР Кісялёў рапчу-
толькі Захаду? Ці ў Савецкім Саюзе ўсе
народы супраўды сувэрэнныя й неза-
лежныя? Гэтая пытанні Кісялёў абы-
шо маўчыннем. Затое ён працягваў:
«Калянілізам усё яшчэ жывы й зьяў-
лецца сур'ёзной небыспекай для на-
роду. Ен прыбраеца ў новае адзін-
не, выкарстоўвае балык вытчанчыя
формы заняволення й залежнасьці,
зычайна называўшы імкніцца да таго,
каб незалежнасьць краіна мела толькі фар-
мальныя характеристары, для чаго яны ўтрым-
ліваюць у саіх руках ключавыя пазы-
цыі гэтых краінаў, абыльваюць іх не-
раўнапраўнымі пагадненнямі, ваенны-
мі базамі й сваёй агентурай ўва ўрада-
вія апараце».

«Беларуская ССР, якая будзе свою
палітыку на ленінскіх прынцыпах друж-
бы й супрацоўніцтва паміж народамі, мі-
ру й мірнага сусіданства паміж дзяр-
жавамі з розных сацыяльно-еканаміч-
нымі систэмамі, надае выключнае зна-
чынне пытанню аб забароне замежні-
га ўмешваньня. Ні для каго не сакрат,
што небыспека для міру ўзьнікала і ўзь-
нікае менавіта ў сувязі з умешваньнем
унутраных справы сувэрэнных дзяр-
жаваў».

Узінікае пытанні: ці Беларуская ССР
сувэрэнная дзяржава ці не. Дарэчы, Кі-
сялёў нізе выразы не сказаў, што Бе-
ларуская ССР — сувэрэнная й незалеж-
ная дзяржава. Але дапусцім, што ён яе
такой уважае. У такім выпадку Белару-
ская ССР не павінна быў цярпець пі-
кага ўмешванія ў свае ўнутраныя спра-
вы. А што мы маем на практицы? На
практицы мы маем больш як ўмешвані-
не, бо вонкавая палітыка, абарона, гас-
падарка плянаванне, блодзіц распублі-
кі сканцэнтраваныя на ў Менску, не ў
беларускіх руках, а ў Москве. Москве
падпрадкаўнікі дзяржавы і партыйныя
апарат рэспублікі з Москвы ўдзі-
ць дырэктывы і ў пытаннях нацыяналь-
най культуры й асьветы.

Далей, у сваім выступленні ў ААН
кіраўнік беларускай дэлегацыі Кісялёў
заяўляў:

«Хутка споўніца піць гадоў з дні
прынцыпія Генэральнай Асамблей на-
ініцыятиву Савецкага Саюзу гісторыч-
най Дэкларацыі аб прадстаўлены неза-
лежнасьці калянілізму краінам і на-
родам. За мінулы час нацыянальна-
вызваленчы рух атрымаў новыя вялікія
послехі, асаблівую Афрыцы. Ад бывалых
вялізарных калянілізных імпрыяў за-
сталіся толькі асколкі... Аднак ААН не
павінна аслабляць сваіх намаганняў у
змаганні з калянілізмам, пакуль на
зямлі не застанеца ні адной калені, ні
аднаго заняволенага калянізаторамі на-
роду. Цяперашнія сесіі павінна пры-
несьці рапшэнні, якія на спраўе дапамаг-
лі-б народам, што вядуць герайчную ба-
рацьбу за сваё вызваленне, канчаткова
разарваць іржавія ланцу́гі прыгнечан-

А як стаіць справа з камуністычнымі
імпрыяўмі? Кісялёў цверджаў, што
«нацыянальна-вызваленчы рух неадоль-
ны, і нікія сілы ні зможуць яго спыніць
або павярнуць назад», павярджаеца і
на прыкладзе савецкай імпрыі. Народы
Усходняе Еўропы з кожным днём ўсё
мацней адчуваюць сябе гаспадарамі у
сваіх краінах. Народы Савецкага Саюзу
у ўсімі магчымымі способамі даюць зна-
ніца. Пра іх нікто ні пісаў, наконт іх ні
было спрачак. А ў спрочак і нараджа-
еца ісціна гісторычнага працэсу. Хоць
зычайна пры абароне дысэртата пры-
маеца пастанова архемандыцай ў

архію рукапісу іністытуту».

Кісялёў заяўляе:

«Дэлегацыя Беларускай ССР заўсёды
выступала ў выступе цяпер за любыя
эфектаўныя меры супраўдзі калянізата-
ру, на карысць сувэрэннага права на-
роду на самастойнае палітычнае раз-
віццё...»

«Неабходна зрабіць практичныя вы-
сновы з прызначаныя законнасці нама-
ганині ў прыгнечаных народоў, якія вы-
ступаюць за сваю свабоду й незалеж-
насць; дзеяя поспеху нашых агуль-
ных мэтаў мы павінны парапеншаму
праўдзіцца цвярдзіцца і ўлічваць раз-
віцтва становіща, што складаеца на
тых іншых этапе гісторычнага раз-
віцця».

У некамуністычным съвеце ўжо зроб-
лены практичныя высновы з пры-
значаныя законнасці любых намаган-
няў прыгнечаных народоў, якія высту-
паюць з асвою свабоду й незалежнасць.

Тут улічваеца «рэальная становішча»,
што склалася на гэтым этапе гісторыч-
нага развіцця. А калі-ж камуністыч-
ныя лідары ўлічваюць дамаганні пры-
гнечаных імі народоў СССР? Калі-ж яны
зразумеюць «рэальнаясць становішча»?

«Неабходна зрабіць практичныя вы-
сновы з прызначаныя законнасці нама-
ганині ў прыгнечаных народоў, якія вы-
ступаюць за сваю свабоду й незалеж-
насць; дзеяя поспеху нашых агуль-
ных мэтаў мы павінны парапеншаму
праўдзіцца цвярдзіцца і ўлічваць раз-
віцтва становіща, што складаеца на
тых іншых этапе гісторычнага раз-
віцця».

«Неабходна зрабіць практичныя вы-
сновы з прызначаныя законнасці нама-
ганині ў прыгнечаных народоў, якія вы-
ступаюць за сваю свабоду й незалеж-
насць; дзеяя поспеху нашых агуль-
ных мэтаў мы павінны парапеншаму
праўдзіцца цвярдзіцца і ўлічваць раз-
віцтва становіща, што складаеца на
тых іншых этапе гісторычнага раз-
віцця».

«Неабходна зрабіць практичныя вы-
сновы з прызначаныя законнасці нама-
ганині ў прыгнечаных народоў, якія вы-
ступаюць за сваю свабоду й незалеж-
насць; дзеяя поспеху нашых агуль-
ных мэтаў мы павінны парапеншаму
праўдзіцца цвярдзіцца і ўлічваць раз-
віцтва становіща, што складаеца на
тых іншых этапе гісторычнага раз-
віцця».

«Неабходна зрабіць практичныя вы-
сновы з прызначаныя законнасці нама-
ганині ў прыгнечаных народоў, якія вы-
ступаюць за сваю свабоду й незалеж-
насць; дзеяя поспеху нашых агуль-
ных мэтаў мы павінны парапеншаму
праўдзіцца цвярдзіцца і ўлічваць раз-
віцтва становіща, што складаеца на
тых іншых этапе гісторычнага раз-
віцця».

«Неабходна зрабіць практичныя вы-
сновы з прызначаныя законнасці нама-
ганині ў прыгнечаных народоў, якія вы-
ступаюць за сваю свабоду й незалеж-
насць; дзеяя поспеху нашых агуль-
ных мэтаў мы павінны парапеншаму
праўдзіцца цвярдзіцца і ўлічваць раз-
віцтва становіща, што складаеца на
тых іншых этапе гісторычнага раз-
віцця».

«Неабходна зрабіць практичныя вы-
сновы з прызначаныя законнасці нама-
ганині ў прыгнечаных народоў, якія вы-
ступаюць за сваю свабоду й незалеж-
насць; дзеяя поспеху нашых агуль-
ных мэтаў мы павінны парапеншаму
праўдзіцца цвярдзіцца і ўлічваць раз-
віцтва становіща, што складаеца на
тых іншых этапе гісторычнага раз-
віцця».

«Неабходна зрабіць практичныя вы-
сновы з прызначаныя законнасці нама-
ганині ў прыгнечаных народоў, якія вы-
ступаюць за сваю свабоду й незалеж-
насць; дзеяя поспеху нашых агуль-
ных мэтаў мы павінны парапеншаму
праўдзіцца цвярдзіцца і ўлічваць раз-
віцтва становіща, што складаеца на
тых іншых этапе гісторычнага раз-
віцця».

«Неабходна зрабіць практичныя вы-
сновы з прызначаныя законнасці нама-
ганині ў прыгнечаных народоў, якія вы-
ступаюць за сваю свабоду й незалеж-
насць; дзеяя поспеху нашых агуль-
ных мэтаў мы павінны парапеншаму
праўдзіцца цвярдзіцца і ўлічваць раз-
віцтва становіща, што складаеца на
тых іншых этапе гісторычнага раз-
віцця».

«Неабходна зрабіць практичныя вы-
сновы з прызначаныя законнасці нама-
ганині ў прыгнечаных народоў, якія вы-
ступаюць за сваю свабоду й незалеж-
насць; дзеяя поспеху нашых агуль-
ных мэтаў мы павінны парапеншаму
праўдзіцца цвярдзіцца і ўлічваць раз-
віцтва становіща, што складаеца на
тых іншых этапе гісторычнага раз-
віцця».

«Неабходна зрабіць практичныя вы-
сновы з прызначаныя законнасці нама-
ганині ў прыгнечаных народоў, якія вы-
ступаюць за сваю свабоду й незалеж-
насць; дзеяя поспеху нашых агуль-
ных мэтаў мы павінны парапеншаму
праўдзіцца цвярдзіцца і ўлічваць раз-
віцтва становіща, што складаеца на
тых іншых этапе гісторычнага раз-
віцця».

«Неабходна зрабіць практичныя вы-
сновы з прызначаныя законнасці нама-
ганині ў прыгнечаных народоў, якія вы-
ступаюць за сваю свабоду й незалеж-
насць; дзеяя поспеху нашых агуль-
ных мэтаў мы павінны парапеншаму
праўдзіцца цвярдзіцца і ўлічваць раз-
віцтва становіща, што складаеца на
тых іншых этапе гісторычнага раз-
віцця».

«Неабходна зрабіць практичныя вы-
сновы з прызначаныя законнасці нама-
ганині ў прыгнечаных народоў, якія вы-
ступаюць за сваю свабоду й незалеж-
насць; дзеяя поспеху нашых агуль-
ных мэтаў мы павінны парапеншаму
праўдзіцца цвярдзіцца і ўлічваць раз-
віцтва становіща, што складаеца на
тых іншых этапе гісторычнага раз-
віцця».

«Неабходна зрабіць практичныя вы-
сновы з прызначаныя законнасці нама-
ганині ў прыгнечаных народоў, якія вы-
ступаюць за сваю свабоду й незалеж-
насць; дзеяя поспеху нашых агуль-
ных мэтаў мы павінны парапеншаму
праўдзіцца цвярдзіцца і ўлічваць раз-
віцтва становіща, што складаеца на
тых іншых этапе гісторычнага раз-
віцця».

«Неабходна зрабіць практичныя вы-
сновы з прызначаныя законнасці нама-
ганині ў прыгнечаных народоў, якія вы-
ступаюць за сваю свабоду й незалеж-
насць; дзеяя поспеху нашых агуль-
ных мэтаў мы павінны парапеншаму
праўдзіцца цвярдзіцца і ўлічваць раз-
віцтва становіща, што складаеца на
тых іншых этапе гісторычнага раз-
віцця».

«Неабходна зрабіць практичныя вы-
сновы з прызначаныя законнасці нама-
ганині ў прыгнечаных народоў, якія вы-
ступаюць за сваю свабоду й незалеж-
насць; дзеяя поспеху нашых агуль-
ных мэтаў мы павінны парапеншаму
праўдзіцца цвярдзіцца і ўлічваць раз-
віцтва становіща, што складаеца на
тых іншых этапе гісторычнага раз-
віцця».

«Неабходна зрабіць практичныя вы-
сновы з прызначаныя законнасці нама-
ганині ў прыгнечаных народоў, якія вы-
ступаюць за сваю свабоду й незалеж-
насць; дзеяя поспеху нашых агуль-
ных мэтаў мы павінны парапеншаму
праўдзіцца цвярдзіцца і ўлічваць раз-
віцтва становіща, што складаеца на
тых іншых этапе гісторычнага раз-
віцця».

«Неабходна зрабіць практичныя вы-
сновы з прызначаныя законнасці нама-
ганині ў прыгнечаных народоў, якія вы-
ступаюць за сваю свабоду й незалеж-
насць; дзеяя поспеху нашых агуль-
ных мэтаў мы павінны парапен

у папярэднім нумары «Б-ны» мы зъмасцілі першую частку інтэрв'ю з найавейшым эмігрантам з Беларусі. Гаворачы пра стаўленне народу да партыйных і камсамольскіх арганізацый, наш суродзіч працягваў:

*

Сакратар кожнай камсамольскай арганізаціі прызначаеца зъвичайна загадчыкам клубу і бібліятэкі і яму плаціць не паводле працадзей, а месячную стаўку. Аб гэтым ён найбольш і турбуюча, і робіць усё, каб застасца на займаны становішчы. З камсамольцаў калгаснікі часта съмлююцца і глядзяць на іх як на дзівакоў. На сяброў партыі глядзяць як на людзей, якія стараюцца мець лепшую працу і больш зарабіць. Партыйную арганізацыю разглядаюць як арганізацыю, што стаіць пры ўладзе і можа рабіць усё, на лічачыся зь інтаресам народу.

Пытанье: Як ставіцца народ да партыйнай пропаганды пра шчасльва жыццё пад савецкай уладай? Вярэ ён яе за чистую манэту?

Адказ: Камуністычная прачаганда дзень і нач крэйчыць, што савецкая сыстэма найлепшай ў сусвеце, што савецкія людзі жывуць найшчаслівей. Але з пропагандыстых і лектараў, якія гэта гаворачы, шмат простых людзей съмлююцца зусім адкрыта, гаворачы, што гэтыя людзі істотна дзяляцца, якія съмлююцца і сумленыне. Нават па калгасным двары вельмі цяжка праехаць на аўтамабілі. У тых умовах мэханізацыя сябе не апраудвае.

У бальшыні калгасаў Беларусі пераважна частка працаў робіцца ўручную або тэй тэхнікай, якой карысталіся насы дзяды і прадзеды. Аругчы трактарамі, аручь таксама коньмі і валаамі. Там, дзе аручь коньмі і валаамі ўраджай значна лепшы, таму што з коньмі і валаамі нельга рабіць тых камбінацыяў, якія робіць трактарысты. Кожны трактарысты арэп паводле нормаў і стаўка зрабіць больш нормаў і хутчэй. Для гэтага ён ставіць шырэйно захопу кожнага плюга на пайтара раза шырэй, чымся пры нармальным араныні. Пласты зямлі добра не пераварочваеца і глыбіні ўзорвання неаднолькавая. Барануюць гэтак сама: дзе трэба праісьці трэ разы, праходзіць раз, а то і ні разу. Або з баку забарануюць, там дзе бачыць начальства, а сярэдзіна застаецца якія нікто не вырасте.

Сена косіць пераважна косамі. Электрыфікацыя... Шмат калгасаў зусім не электрыфікаваны. Калгаснікі карыстаюцца газавымі лямпамі. Надзіенца так, што гэтая ўстаноўка тыдзень працуе, а тыдзень не. Каіл-гас атрымлівае энергію з дзяржайнай электрастанцыі — гэта значна лепш і электрастанцыі — гэта значна лепш і для калгасу і для калгасніка, бо ён съмлюць шансу мець съвіту.

Больш рэгулярна працуеца радыякрапка. Праўда, радыёстрыя ставяць пераважна на Москву і вельмі рэдка можна слухаць перадачы з Менску і з абласных радыёстанцыяў Беларусі (так вымогае начальства). Радыякрапка лепши працу з дзвінамі прычынаю: яе лёгка абслугоўвае адзін чалавек і насељніцтва выпадкаў над адкрытым небам. Сялікі, трэба за ўсякую цану выхоўваць... Аб кінататрах і клюбах я ўжо гавашы зіму пад адкрытым небам, траціць рый раней.

Пытанье: Савецкая прэса шмат піша пра наўбытвы культурны і тэхнічны прагрэс на Беларусі: пра мэханізацыю сельскай гаспадаркі, электрафікацыю і радыёфікацыю іншых аўтамашын, яны заліялі, што з савецкай уладай можна гаварыць толькі з аўтаматамі ў руках — іншакія не разумеют.

Адказ: Тэхніка ёсьць, бязумоўна, у кожнім калгасе і саўгасе Беларусі. Кожны калгас із саўгаса мае ў сярэднім 3-6 трактараў, 5-10 грузавых аўтамашын, 6-8 жняярак, 1-2 камбіны, 1 магнітарню, 2 сілосарэзкі, 1 кузникоў, 2-3 бульбакапалкі, 4 сеялкі. Круглы год усе тэхнічныя агрэгаты стаяць у бальшыні выпадкаў над адкрытым небам. Сялікі, трэба за ўсякую цану выхоўваць... Аб кінататрах і клюбах я ўжо гавашы зіму пад адкрытым небам, траціць рый раней.

і з усіх пасажыраў, якія былі на гэтым параплаве, у жывых застаўся толькі ён адзін з Кандраценем, і вось цяпер знаходзіцца зь ім у вадным цеснінам труме на самым дне ажіяну.

— Што-ж ты маўчыш, Ромус?

Раман Корзюк нічога не адказаў Кандрацену.

Заскрывелі палавіцы на кухні, і ў дзіверы, што вялі туды з Раманавага пакою, пащукалася, як трэба было думца, гаспадыня. І запраўды, увайшла гаспадыня з лямпай у руках. Ад нечаканага сувітла Кандрацена зажмурыўся за столом, а Раман падышоў да гаспадыні і, узяўшы ёе з рук лямпу, паставіў на маленькі зэдлік у кутку. Раман быў рады гаспадыні на прыходе і, бяручу ўсе лямпу, хадзеў гэтым затрымца яе на даўжыні.

У цябе, — зъвярнулася яна да Рамана, — няма пасыцелі для гасцініцы, дык я прынісу і пасыцялю во тут на гэтым дыванчыку, хай нам даруе госьць.

Раман, канешне, добра ведаў, што на самай справе гаспадыні прышла да яго, каб пабачыць Кандрацену.

— Дзякую, дзякую, на жаль, мне трэба падсеці позна, — сказаў Кандраценя такім тонам, які не даўшы чуваць угарову.

Гаспадыня пастаяла яшчэ з хвіліну, сказала дабранач і, акінчыўшы вачыма падазронага наведальніка, пайшла назад у кухню.

Кандраценя запраўды хутка пакіну Рамана Корзюка, адзінотнага і распачлівага ў сваіх думках.

22.

Інстытут высыпаўся на двор Універсітэцкага Гарадка і стаўнавіўся ў чацьвёркі. Але гэтыя чацьвёркі фармаваліся не адразу, марудна і неахвотна. Пагода была халаднаватая і нікто не съпяшыўся вылазіць з Галоўнага корпусу. А тыя, што ўжо стаялі ў чацьвёрках, бачычы такую замаруджанасць, разы-

Інтэрв'ю з найавейшым эмігрантам

да 40 працэнтава свае вартасці. Дзецичаста адпіруючы асобны дзяцінства і здаюць у сельце як мэталялом. Кажды мэханізатор, страціўшы ці пала-маўшы якую-небудзь дзяцялт, бярэ яе зь іншай машынай, на якой зьнейкай прычыны не працуеца. І калі трэба пачынаць пасляўную кампанію ці збор ураджэю, дык выліяеца, што на шматлікіх аргататах нельга працаўца з прычынамі няспраўнасці. З камсамольцаў калгаснікі часта съмлююцца і глядзяць на іх як на дзівакоў. На сяброў партыі глядзяць як на людзей, якія стараюцца мець лепшую працу і больш зарабіць. Партыйную арганізацыю разглядаюць як арганізацыю, што стаіць пры ўладзе і можа рабіць усё, на лічачыся зь інтаресам народу.

Пытанье: Як выглядае справа школьнага веку наведвав школы?

Адказ: Я думаю, што пачатковую школу наведвав ў Беларусі калі 97 працэнтава дзяцей з дзяцялтамі.

Пытанье: З якой мовай навучаныя?

Адказ: У сельскай мясоўасці пераважаюць беларускія школы, у гарадах — расейскія.

Пытанье: Чым вы тлумачыце вялікі практэнт школаў з расейскай мовай навучанія?

Адказ: Гэта робіцца дзеля таго, каб паступова зьнічыць беларускую мову, замяніўшы яе расейскай. У тэорыі ў Савецкім Саюзе ўсе мовы, народы, распушлікі роўныя, але на практицы гэта дае лёжа.

Адказ: У сельскай мясоўасці пераважаюць беларускія школы, у гарадах — расейскія.

Пытанье: Ці ўважае ўлада ўстанову?

Адказ: Гэта робіцца дзеля таго, каб паступова зьнічыць беларускую мову, замяніўшы яе расейскай. У тэорыі ў Савецкім Саюзе ўсе мовы, народы, распушлікі роўныя, але на практицы гэта дае лёжа.

Адказ: У сельскай мясоўасці пераважаюць беларускія школы, у гарадах — расейскія.

Пытанье: Ці ўважае ўстанову?

Адказ: Гэта робіцца дзеля таго, каб паступова зьнічыць беларускую мову, замяніўшы яе расейскай. У тэорыі ў Савецкім Саюзе ўсе мовы, народы, распушлікі роўныя, але на практицы гэта дае лёжа.

Адказ: У сельскай мясоўасці пераважаюць беларускія школы, у гарадах — расейскія.

Пытанье: Ці ўважае ўстанову?

Адказ: Гэта робіцца дзеля таго, каб паступова зьнічыць беларускую мову, замяніўшы яе расейскай. У тэорыі ў Савецкім Саюзе ўсе мовы, народы, распушлікі роўныя, але на практицы гэта дае лёжа.

Адказ: У сельскай мясоўасці пераважаюць беларускія школы, у гарадах — расейскія.

Пытанье: Ці ўважае ўстанову?

Адказ: Гэта робіцца дзеля таго, каб паступова зьнічыць беларускую мову, замяніўшы яе расейскай. У тэорыі ў Савецкім Саюзе ўсе мовы, народы, распушлікі роўныя, але на практицы гэта дае лёжа.

Адказ: У сельскай мясоўасці пераважаюць беларускія школы, у гарадах — расейскія.

Пытанье: Ці ўважае ўстанову?

Адказ: Гэта робіцца дзеля таго, каб паступова зьнічыць беларускую мову, замяніўшы яе расейскай. У тэорыі ў Савецкім Саюзе ўсе мовы, народы, распушлікі роўныя, але на практицы гэта дае лёжа.

Адказ: У сельскай мясоўасці пераважаюць беларускія школы, у гарадах — расейскія.

Пытанье: Ці ўважае ўстанову?

Адказ: Гэта робіцца дзеля таго, каб паступова зьнічыць беларускую мову, замяніўшы яе расейскай. У тэорыі ў Савецкім Саюзе ўсе мовы, народы, распушлікі роўныя, але на практицы гэта дае лёжа.

Адказ: У сельскай мясоўасці пераважаюць беларускія школы, у гарадах — расейскія.

Пытанье: Ці ўважае ўстанову?

Адказ: Гэта робіцца дзеля таго, каб паступова зьнічыць беларускую мову, замяніўшы яе расейскай. У тэорыі ў Савецкім Саюзе ўсе мовы, народы, распушлікі роўныя, але на практицы гэта дае лёжа.

Адказ: У сельскай мясоўасці пераважаюць беларускія школы, у гарадах — расейскія.

Пытанье: Ці ўважае ўстанову?

Адказ: Гэта робіцца дзеля таго, каб паступова зьнічыць беларускую мову, замяніўшы яе расейскай. У тэорыі ў Савецкім Саюзе ўсе мовы, народы, распушлікі роўныя, але на практицы гэта дае лёжа.

Адказ: У сельскай мясоўасці пераважаюць беларускія школы, у гарадах — расейскія.

Пытанье: Ці ўважае ўстанову?

Адказ: Гэта робіцца дзеля таго, каб паступова зьнічыць беларускую мову, замяніўшы яе расейскай. У тэорыі ў Савецкім Саюзе ўсе мовы, народы, распушлікі роўныя, але на практицы гэта дае лёжа.

Адказ: У сельскай мясоўасці пераважаюць беларускія школы, у гарадах — расейскія.

Пытанье: Ці ўважае ўстанову?

Адказ: Гэта робіцца дзеля таго, каб паступова зьнічыць беларускую мову, замяніўшы яе расейскай. У тэорыі ў Савецкім Саюзе ўсе мовы, народы, распушлікі роўныя, але на практицы гэта дае лёжа.

Адказ: У сельскай мясоўасці пераважаюць беларускія школы, у гарадах — расейскія.

Пытанье: Ці ўважае ўстанову?

Адказ: Гэта робіцца дзеля таго, каб паступова зьнічыць беларускую мову, замяніўшы яе расейскай. У тэорыі ў Савецкім Саюзе ўсе мовы, народы, распуш

З падарожжа па Ангельшчыне

(Заканчэнне з бач. 5-ай)

жыць на прыватных падліцах і часта зу-
сім на ўжываюцца. Треба таксама знай-
сі формы карысціння ў фондаў бібліятэ-
кі: выпазычаннем, мікрафільмамі.
Памойму, треба ўвесці «сябрства», а
умоўленае укладам кнігаў і грашовай
складкай. Дазволу сабе дзрадзіць, што
ёсць высокія амбіцы, якія треба толькі
вітаць: скамплектаваць у гэтыя бібліятэ-
цы ў форме мікрафільму ўсе даступныя
выйданія з галіны беларускай, раскіда-
ныя па бібліятэках розных кантынэнтаў.
Ужо распачатае фільмаванье ў біблі-
тэках Эўропы.

Школа-інтарнат с.в. Кірылы Тураў-
скага цесна звязаная з Домам айцоў
Марыянаў. Кожны дзень а 17 гадзіне не-
хта з айцоў спыняе туды на лекцыю
беларускай мовы, гісторыі ці іншай галі-
ны беларусаведы. У інтарнаце месціц-
ца ўжо 14 вучняў. Разьмешчаны ён у
двуух дамах і може прынесьці да 20 наву-
чнцаў. Шмат чыкаўшчыцай спрычыніла
разбудова й перабудова інтарнату, але,
на мясо думку, найжачней было стварыць
беларускую атмасферу і ўтрымаць яе ў
інтарнаце, дзе вучні рэзктуцца з роз-
ных краінаў і асяроддзізяў ды вучнаца
у рэгулярнай ангельскай школе. Мой ка-
роткі побыт у Марыянаў Гаўз не дазва-
ляе гаварыць пра глыбіню вынікаў бе-
ларускага выхаваньня, але вонкава ўла-
джаны інтарнат, ягоны кірунік і на-
стайнікі даюць бяспрочную гарантію,
што ў гэтым кірунку робіцца ўсёмагчы-
мае. Каб асанцыяя боленыя высілкі, тро-
ба ўявіць сабе вучня, які прыхеек, на-
прыклад, з Нямеччыны, на ведаў ні ан-
гельскай мовы, патрэбай у школе, ні
беларускай, ніводнай, апрача ніемецкай,
бо маці немка, і які гаворыць цяпер з
сабрамі ў інтарнаце пабеларуску. Гэта
вымагае шмат ахвярнай працы.

На маё пытанье, як прайшоў экспази-
цыён летніх канікулаў, з вядзіўлені-
нем даведаўся, што большыня дзяцей,
якія адпачывалі летам у інтарнаце,
— гэта дзяўчата. Чаму дзяўчата? «Бела-
рускім хлапцом, — адказаў спакойна кі-
рунік інтарнату, — патрэбны будуть
беларускія жонкі...» Ужо ёсьць водгу-
кі пра змену стаўлення дзяўчат, што
адпачывалі ў інтарнаце, да нацыяналь-
насці бацькоў, іхнай мовы; што дзяў-
чынкі з годнасцю дэманструюць сваю
беларускасць у ангельскай школе, у
свайгі класе.

Мне лёгка было сустракацца із стар-
шынамі ЗВВБ, сп. Бутрымовічамі, які
«капаецца» таксама ў матарыялах на тэ-
му пастаўства беларускага мяшчанства.
Добры прыяцель, сп. Лашук, ахвяраў
волі.

МІЖНАРОДНЫ КАНЦЭРТ У БРАДФАРДЗЕ

26 лістапада 1965 году ў памешканыні
Брадфардзкага юніверсітэту адбыўся
вялікі канцэрт, наладжаны камітэтам
дзеялі аздначэння Году Міжнароднага
Супрацоўніцтва, аbehвешчанага Арганіза-
цыяй Аб'еднаных Нацыяў. Канцэрт ад-
быўся ў ультра-мадэрнай юніверсітэц-
кай залі. Прысутнічала на ім калі 700
асоў. У канцэрце ўзялі ўдзел і Белару-
сы. Маладым беларускім артыстам, сяб-
ром Беларускага Юнацтва Клюбу, уяр-
шыню давялося выступаць перад такой
шматлікай паважнай аудыторыяй, бо ў
залі, апрача студэнтаў розных канты-
нэнтаў, прысутнічала шмат сяброў га-
радзкога ўраду. Наш малады артыст,
наймалодшы з усіх удзельнікаў кан-
цэрту, Антон Мучынскі ўдала выканаў
на акардононе некалькі беларускіх на-
родных ізгэльдыў, а буру волескай са-
браў за «Чаму-ж мне ня пець». Танцор-
кі, Ганна і Галіна, прыгожа выканалі
«Польку-Янку» пад музыку на мандолі-
не Юркі Хахолкі. Яны таксама былі ўз-
нагороджаны бурнімі волескімі.

Канцэрт прайшоў вельмі ўдала, пра-
што можна было прычыніць у мясцовай
газэце «Тэлеграф энд Аргус» у нумары
з 27 лістапада.

Янка Крушина

УГОДКІ СЛУЦКАГА ПАЎСТАННЯ У БРАДФАРДЗЕ

У нядзелью 28 лістапада, у беларускай
каліцы с.в. Спаса ў Брадфардзе, пасъ-
ля Літургіі адбылася жалобна-Паніхі-
да па ўдзельніках Слуцкага паўстання
якія аддалі сваё жыцьцё, «каб жыла
Бацькаўшчына». Малебен адпраўлены
святар ВАПЦ Янка Абабурка. У сваіх
казанініх сувязяў падкрэслыў значэнне
мужнасці ў ахвярнасці Случчакоў.

У гэтых дзенях паслья абеду ў залі
Беларускага Грамадзкага Дому адбылася
ўрачыстая акадэмія, прысьвечаная 45-
ым угодкам Слуцкага паўстання. Ад-
крыў акадэмію ў прыўлеў прыгнутных
старшыняў мясцовасці Аддзелу ЗВВБ сп.
Я. Калбаса. Ён выказаў упэўненасць, што
змаганыя нашага народу на спі-
ніца, пакуль ідэалы, за якія змагаліся

Я. Чарнецкі

Фэльетон

Завяртанскія підокі

свой вольны час, каб адведаць мяне ды
пайнфармаваць пра маю адсталасць у
галіне беларускай «памеркі», гэта зна-
чыць, грызны, што сабрасала ў ягоны
архіве. Некалькі такіх «дакументаў» ат-
рымаў я на дарогу. Зъмест іх пірочкі
усыму хрысціянскаму ды элемэнтарнай
адказнасці за беларускую грамаду

Летасць улетку адышоў у вечнасць
незабывальны Пётра Сыч. Ён сканаў за-
спрабу прыстасаўца да тых ці іншых
ўчастна, яшчэ піццідзесяцідвохгадовым,
перакрученых ім эздарнінай ў жыцьці
што зразумела, калі згадаць ягоне наше
эміграцыі або да паасобных яму
жыцьці годнае пашаны й пераймань-
і.

Адразу пасля гэтак званага «далу-
чынны аднакроўны братоў» Пётру Сычу
адраштоўваюць энкаўдэнскіе

пад час першага допыту выбываюць зу-
бы. Сыярша ён пакутуе ў Вялейскай
стрэгутць, а сем трасуцца адпавядзе-
вае бяз суду 10 год канцлеру. Праз год
савецкае катаргі ў Комі АССР — на
зімскіх Беларусаў у корпусе Андэрса.
Ахвоці-ж мне. Ха-ха-ха! Мы шчы-
корскі-Майскі, як польскі грамадзянін,
да ганарыўся з тых артыкулаў ды
дзялаліх Беларусаў у Беларускай
армії. Ягоны шлях ляжыць праз Пірсію, Ірак,
Хараштадзінскіх дудамі душы цышымся з іхніх зьяўленін.
Бальшавіцкая лаянка ёсьць наилепшая
характарыстыка для кожнага з нас у
вачох вольнага людзтва. Таму спадзя-
емся дастаўшчы іх і надалей з нашымі
дакладнымі адрасамі. Асабліва цікавім
ся карыкатурамі.

А ўсё-ж наибольш да спадобы вельмі
трапляе разам з сонімі іншых дудамі
дышыстамі пад Монтэ-Касына, Анконай і
Баліёней. Пры гэтым быў чатыры разы
паранен.

Па вайне Пётра Сыч змяніяе толькі
гатунак зброя ў бацькі зь іншымі вора-
тамі лодзтва — большавікамі. Ён стаўся
заступнікам рэдактара й плодным су-
працоўнікам Беларускага сэксці Рады
«Свабода». Ягоная патрэбнічна праца
займіла ягонае вычарпаваньне адбітак у словах

«У тапаграфіі кут, мераны ўправа ад
магнітнага поўначы, завеца азімутам.
Азімут паказае нам кірунок простага
маршу да мяты. Досьці доbra запамя-
таць на карце кут, і паслья, глядзячы
зімскіх краінаў і Амэрыкі, а таксама
прадстаўнікі паняволеных камуністімі
народу ў Пайдзённа-Усходнім Азіі, на
Канфэрэнцыю прыбыло

шмат адказных палітычных дзеячоў
Азіі. Эўропы і ЗША.

Беларусаў годна рэпрэзентаваць на
Канфэрэнцыі прадстаўнік арганізацыі
беларускай моладзі ў Аўстралиі сп. А.
Алехнік, які адначасова быў і прадстаў-
ніком аўстралийскай моладзі.

На гэтымі дзеячынствамі зменылі
ся відзеяны на вострых супраціў
бібліятэчнага падзяліннага відзея-
ні. Аднакожа зменыліся і падзялінні
на падзялінні азімутам. Ён стаўся
зменылімі добра запамятаць да нашай
мэты — Беларус. І гэты азімут мы за-
вём азімутам сэрца.

Цяпер Пётра Сыч атрымаў узнагароду.
У № 887 газэйні «Голос радзімы» зья-
віўся фэльетон «Круці, ня круці...»,
што складаецца з рознае лінкі з пры-
чынамі ўгодкай ягоне съмерцы. Аўтар
«Ці на сорамна, дзядзька Шырма?»,
зъменылі ў № 631 «Бацькаўшчыны».
У ім аўтар, у самым канкрэтным пляне,
выказаў сваё зъдзіўленне ад вернапад-
данага твору Рыгора Шырмы «Кіла-
лакса!» («Советская Беларуссия» ад 10. I.
65 г.), у якім той вітаў гастралёра з
Мінска, даводзячы адначасна сваё
прыкметнае зъдзіўленне.

У змаганні з фашызмам Пётра Сыч
штурмаваў Монтэ-Касына, чаму прысь-
вячаная ягоная добрая пасльяротная
кніжка з паказальнымі назовамі «Съмер-
цы і садаў». А дзе-ж змагаліся ў змагаю-
щи ўбогіх завяртанцы? Хіба што, узбро-
ены маскоўскімі авоськамі, у нязылі-
чных «сацыялістычных» чэргах па селян-
цы ды гуркі.

Насупраць Маеткавае гары ды аку-
рат пад Ільёўм Вазом жыў калісці
небарка Самусь Канцавы, які на дзе-
дзе аладкай падавіўся, а з яго ўсё-
ка паўдрабілі сучасныя завяртанцы.
Што гэта адпавядзе праўдзе, вы адрэ-
заканецеся, калі, прыкрышчышы нос,
пізнаёміцеся з фэльетонам «Спамік на-
мі какужу», надрукаваным у № 864 «Го-
ласу радзімы».

І справа тут палягае нават ня ў тым,
што некаторыя прыклады з эміграцы-
й на падыходзе.

Узбагацілі ягонае зъдзіўленне ўз-
нагороджаныя бурнімі волескімі.

Паводле думкі завяртанцу, Рыгор
Шырма — гэта величыні слон, а Юрка
Віцьбіч усяго крылоўская дробная Мос-
ква, што адвахлялася на яго напасы.

Вельмі ўсё-ж сумніваюся, каб некалі
съціплы дзядзька Рыгор Шырма ды па-
чай цяпер сам сабе уважае за слана.

Во калі толькі Рыгор Шырма ёсьць слон,
дзякуючы тэрміну «блакіс» цалкам на-
гадваюць аднаго паслужлівага, але раз-
ам з тым больш за ворага небісъпична-
га гэроя з народных прыказак.

Паводле думкі завяртанцу, Рыгор
Шырма — гэта величыні слон, а Юрка
Віцьбіч усяго крылоўская дробная Мос-
ква, што адвахлялася на яго напасы.

Вельмі ўсё-ж сумніваюся, каб некалі
съціплы дзядзька Рыгор Шырма ды па-
чай цяпер сам сабе уважае за слана.

Во калі толькі Рыгор Шырма ёсьць слон,
дзякуючы тэрміну «блакіс» цалком на-
гадваюць аднаго паслужлівага, але раз-
ам з тым больш за ворага небісъпична-
га гэроя з народных прыказак.

Вельмі ўсё-ж сумніваюся, каб некалі
съціплы дзядзька Рыгор Шырма ды па-
чай цяпер сам сабе уважае за слана.

Вельмі ўсё-ж сумніваюся, каб некалі
съціплы дзядзька Рыгор Шырма ды па-
чай цяпер сам сабе уважае за слана.

Вельмі ўсё-ж сумніваюся, каб некалі
съціплы дзядзька Рыгор Шырма ды па-
чай цяпер сам сабе уважае за слана.

Вельмі ўсё-ж сумніваюся, каб некалі
съціплы дзядзька Рыгор Шырма ды па-
чай цяпер сам сабе уважае за слана.

Вельмі ўсё-ж сумніваюся, каб некалі
съціплы дзядзька Рыгор Шырма ды па-
чай цяпер сам сабе уважае за слана.

Вельмі ўсё-ж сумніваюся, каб некалі
съціплы дзядзька Рыгор Шырма ды па-
чай цяпер сам сабе уважае за слана.

Вельмі ўсё-ж сумніваюся, каб некалі
съціплы дзядзька Рыгор Шырма ды па-
чай цяпер сам сабе уважае за слана.

Вельмі ўсё-ж сумніваюся, каб некал